

Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28510>

Özet

Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?i, ö?rencilerin bilgisayarlara kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanan bir psikometrik araçtır. Ölçek, 20 maddeden oluşmakta ve üç temel alt boyutta bilgisayara yönelik tutumu de?erlendirmektedir: **Bilgisayardan Ho?lanma**, **Bilgisayar?n Önemi** ve **Bilgisayar Kayg?s?**. Bu araç, özellikle e?itim teknolojileri ve psikoloji alanlarında, ö?rencilerin dijital araçlarla olan ili?kilerini ve potansiyel ö?renme engellerini belirlemek için de?erli bir kaynak sunmaktadır.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çalışması Ömer Demir ve Halil Yurdugül tarafından 2014 yılında gerçekleştirilmiştir. Uyarlama sürecinde, ölçe?in yapısal geçerlili?i ve faktör yapısı Türk örnekleminde incelenmiş ve güçlü güvenirlilik katsayıları elde edilmiştir. Ölçek, 5'li bir Likert derecelendirme sistemi kullanılarak uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayara Yönelik Tutum, Bilgisayar Kayg?s?, E?itim Teknolojisi, Psikometrik Ölçek, Likert Ölçe?i, Uyarlama, Ortaokul Ö?rencisi, Lise Ö?rencisi.

Yazarlar

Ömer Demir, Halil Yurdugül

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, ortaokul ve lise düzeyindeki ö?rencilerin bilgisayar kullanma ve bilgisayar teknolojilerine kar?? sahip oldukları tutumları nicel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle ö?rencilerin bilgisayar kullanmandan ne kadar keyif aldıkları (ho?lanma), bilgisayarların e?itim ve günlük yaşamdaki rolüne ne kadar değer verdiklerini (önem) ve bilgisayar kullanırken ne düzeyde stres veya endişe yaşadıklarını (kaygı) belirlemeyi hedefler.

E?itim araştırmacıları ve uygulayıcıları için bu ölçek, ö?rencilerin teknoloji entegrasyonuna kar?? gösterdikleri direnci veya motivasyonu anlamada kritik bilgiler sağlar. Elde edilen veriler, ö?rencilerin teknoloji destekli ö?renme ortamlarına adaptasyonunu artırmak için gerekli pedagojik müdahalelerin geli?tirilmesine yardımcı olur.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?i, bilgisayara yönelik tutumu üç farklı ancak ilişkili alt boyutta ele alan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yaklaşımda, tutumun

sadece tek bir genel skorla de?il, farkl? duygusal ve bili?sel bile?enlerle de?erlendirilmesini sa?lar.

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?lar ve alt boyutlar ?unlard?:

Bilgisayardan Ho?lanma: Ö?rencilerin bilgisayar kullanmaktan ald?klar? keyif, haz ve olumlu duygusal tepkileri ifade eder.

Bilgisayar?n Önemi: Ö?rencilerin bilgisayarlar?n e?itimsel ba?ar?lar?, kariyer hedefleri ve genel ya?amlar? için ne kadar gerekli ve de?erli oldu?una dair inançlar?n? yans?t?r.

Bilgisayar Kayg?s?: Ö?rencilerin bilgisayar kullanırken ya?ad?klar? gerginlik, endi?e, stres ve ba?ar?s?zl?k korkusunu ifade eder. Yüksek kayg?, teknoloji kullan?m?n? engelleyici bir faktör olarak i?lev görebilir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Demir & Yurdugül, 2014), orijinal yap?ya uygunlu?un sa?lanmas? amac?yla gerekli geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Uyarlama sürecinde genellikle yap? geçerli?ini test etmek için Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?l?r. Bu analizler, 20 maddenin Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda da üç faktörlü yap?y? korudu?unu göstermi?tir.

Yap?lan analizler, ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve maddelerin ilgili alt boyutlara yeterli düzeyde yüklendi?ini ortaya koymu?tur. Bu durum, ölçe?in ortaokul ve lise ö?rencilerinin bilgisayarla yönelik tutumlar?n? ölçmek için uygun bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl??? ve yap?sal güvenilirli?i, faktör baz?nda yüksek katsay?larla kan?tlanm??t?r. Yap?sal güvenilirlik de?erleri, ölçe?in tutarlı ve kararlı ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik seviyeleri, ölçekten elde edilen sonuçlar?n tekrarlanabilirli?i aç?s?ndan güçlü bir dayanak sunmaktadır.

Ölçe?in her bir faktörü için hesaplanan yap?sal güvenilirlik (muhtemelen Cronbach Alfa katsay?s?) de?erleri ?öyledir:

Bilgisayardan Ho?lanma: 0,86

Bilgisayar?n Önemi: 0,86

Bilgisayar Kayg?s?: 0,90

Bu katsay?lar, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kabul edilen 0.70 e?i?inin oldukça üzerindedir ve ölçe?in alt boyutlar?n?n iç tutarlıl?k aç?s?ndan mükemmel düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?i, 20 maddeden olu?an ve üç alt boyuta ayr?lan bir yap?ya sahiptir. Bu yap?, ö?rencilerin bilgisayara yönelik tutumlar?n?n farklı bile?enlerini ba??ms?z olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Toplam Madde Say?s?: 20 madde

Alt Boyut Say?s?: 3 alt boyut

Maddelerin alt boyutlara da??l?m? a?a??daki gibidir:

Bilgisayardan Ho?lanma faktöründe 6 madde yer almaktadır.

Bilgisayar?n Önemi faktöründe 6 madde yer almaktadır.

Bilgisayar Kayg?s? faktöründe 8 madde yer almaktadır.

Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan faktör analizi yöntemi (Büyük olas?kla DFA), bu üç faktörün verilerle uyumlu oldu?unu ve her faktörün ölçtü?ü yap?y? net bir ?ekilde temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama Çal??mas? (Orijinal ölçe?in Türkçe'ye çevirisi ve kültürel adaptasyonu)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Derecelendirme: 5'li Likert Ölçe?i. Seçenekler ?unlard?r:

Kesinlikle kat?lm?yorum

Kat?lm?yorum

Fikrim yok

Kat?l?yorum

Kesinlikle kat?l?yorum

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler

Ya? Grubu: Ortaokul ve Lise Ö?rencileri

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ortaokul ve lise düzeyindeki ö?renciler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulama, kat?l?mc?lar?n her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? 5

dereceli bir ölçek üzerinde belirtmeleri ?eklinde gerçekleştirilir. Puanlama, genellikle alt boyut skorlar?n?n toplam? üzerinden yapılır; kayg? maddeleri ters puanlanabilir (fakat bu bilgi kaynakta detayl? verilmemiştir).

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Bilgisayar Tutum Ölçe?i, Psikometrik Özellikler, Faktör Analizi, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Güvenirlilik Katsay?s?, Türkiye Uyarlamas?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ömer Demir

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: omerdemir@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Sorumlu yazar?n kurumu temel al?nm??t?)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2014

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için yazar/yay?nc? taraf?ndan belirlenen telif haklar? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar (Ömer Demir) ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. Ölçek, akademik bir dergide (E?itim ve Bilim) yay?mlanm??t?r.

Kaynaklar

Demir, Ö. ve Yurdugül, H. (2014). Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanması. *E?itim ve Bilim*, 39(176), 247-256. doi: 10.15390/EB.2014.3619. Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: egitimvebilim.ted.org.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyalar?na a?a??daki ba?lant?lardan ula??labilir:

[ortaokul-ve-lise-ogrencileri-icin-bilgisayara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

[ortaokul-ve-lise-ogrencileri-icin-bilgisayara-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Ortaokul ve Lise Ö?rencileri için Bilgisayara Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?iştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte detayl? olarak listelenmemiştir.

Maddelerin tam listesi için lütfen referans olarak belirtilen akademik makaleye ba?vurunuz.

Ölçek yap?s? a?a??daki gibidir:

Toplam 20 madde

Bilgisayardan Ho?lanma faktöründe 6 madde

Bilgisayarın Önemi faktöründe 6 madde

Bilgisayar Kayg?s? faktöründe 8 madde

ARABPSYCHOLOGY.COM